

پر شنبه — ۱ تيسان ۱۹۲۶

جلد : ۵

اوجنچي سنه — نومرو ۵۸

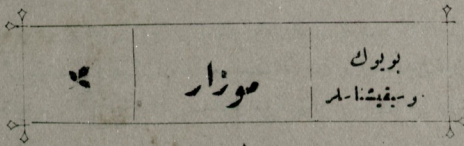
ملي محسوسه

اداره خانه :
باب عالي چاده سقده
اقدام يوردي
انسالده كي بناده
دايره مخصوصه
صاحب و مديري
محمد مسيح

آبونه شراؤلي
سنه لکي ۲۵۰ ،
آلتی آيلغی ۱۲۵
فوق العاده ندرجه لیر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدور

مجموعه من هیئت تنجه
شیمی تدبیر ایدلمین
آثار اعاده ایدلمز

هر آيك برنجی دارنده بشقی كونلری ميقرار، علمي، ادبی، اقتصادي، فني رسمي مجموعه دور

ایسته ، نظرسز ابداعریله صدر عالمی جیجکلندردن بکی
 بردها، داهای: موزار .. موزار تورکاک ایله، بزم اونکله علاقه دار
 اولوشمزدن داهای جوق مشغول اولمشدر : بر «تورک مارشی»
 یازدی: الکوزل اثری اولان «سرایدن قیز قاجیره»، اوپراسی ده
 سلیم پاشای ، عثمانی ، تورک موزیقه سی ، یکچیریلر قوروسی ،
 سرانی ایله اسکی اصول تورک حیاتندن بحث ایتک ایستدی .
 واقعا، کوره جکمز وجهله، اوراده کی هرشی خیالی، اون بدنجی
 واون سکنجی عصرلده لوللی ومولیدردن دافقور وغلوقة قادر
 هرکس طرفدن رغبت کوردن «تورکوری»، موداسنک عکسلردن
 عبارتدی . فقط ، اولسون ، کاشکه زده موزاری ، موزارک
 بزی طاییدی قادر طایسه یق ! . اولای حیاتی، صوکر انسان
 وصنعشکا اولهرق شخصیتی. الکوکندهده موسیقیسی وباشلیجه
 اوپه رالری مختصراً اوکره لم ..

فرمورلر... هواده حیثت خازونلر چیزه دک
 قومورلر داله قوندی.. کوکلدن، کوکله کین تحسیرله
 غاغالی یاقلاشدی. یشیل معبدلریه پاپاقلر قتاد کردی ،
 قومورلر سویشدیلر یازین سرین کولکده ... روزگار ،
 ایک پرده لرلی اوفه یوب سالادخه ، قومورلر باشلری
 دیشاری اوزاندیلر : حشمره دک ، دیدیلر ، یووامزلی
 بوزماییک ، زه هیچ دوقو نماییک ...
 قلم ، مهنایمز سها هر خاطرله ک بریلدیز ... کونلر ،
 سنه لر کدی .. ییلدیزلرک صولادی ... برکون ...
 او ، ایریشلمه ی کون ، . یولک یوله اوغرا یاقی و بی
 برافدیغک پرده ، سنی بکار بولاحقسک ...
 نور

بابای ، برمکتوبنده ، قوسر سیاحتی یابان آلتی یاننده کی
 موزارمن قهنده شو سطرلری یازیور : « وه فوکل الیسه سی
 ناصل اولدیغنی بیلمک ایستهرمیسکز ؛ اناخه یوک قاشندن ، لیاق
 رنکنددر ، خارملی قاشندن ستره سی ده عنی رنکنددر ؛ روبا
 وستره ده ایکشتر صره بویوک آلتون دوکدر وادر . بوالیسه
 آرشیدوق ماقسیملین ایچون پایله شددر ، ایجه صوکر یازیلان
 غوته نک ایتی گه سی خارق العاده جوجفک پورتره سی تماملادی :
 « قیورجق پوروق سی وقیلجی ایله کوچوک انسان غایت ائی
 خاطر لیورم » .

خانه عودت ایشتین اوطوردیمیز بردن قالدیمیز زمان ، وقت
 ایجه، ایلریله مش وداغلاک فونداقلی تبارلنده دوغان یبه بولوط
 بارجالری ، یاریکی هوانک کوزلکینی زده له شدی .

ایلرده برقا زسوروسی دولاشیور، اونلری اورکو تورک ایچلردن
 کیورم . بیاض بویونلری اوزاتوب قنادلری آجارق باغیرا ، باغیرا
 قاجیورلر ، داهای ایلرد اوفاق و صاری یاورو جقلرک اطرافند بابا و آنا
 قارلر یاورولری دولاشدیرییورلر و اونلری اورکو تدیگمه
 حر سالانارک ، بویونلری اوزاتوب باغیرارق اوله غصی وتلاشلی
 اوزدیمه کلوردرک .. اوکوندن بری الان قازلردن قورقیورم .

یکرمی دوت سنه صوکر، ویا نه ده .. « فینارونک ازدواجی »
 اثری ابلک دفعه اورکستره ایله کیلیرکن .. حاضر یولان مشهور
 مفتی (اوکلی) مشاهد سنی شوبله آکلایر: «موزاری ینه قیرمیزی
 پالیسی وصرمه شریطی شباق سی ایله مخنده آقاده دورر ،
 مه زور ووررکن کورویورم : هرچیز کیدی دها، ایله پارلایان ،
 صبر سزلانان بوجهری هیچ اونوماه جیم . کونشک شعلارلی
 رسم ایتک ناصل تمکن دکسه بوجهری تصویر ایتکده اولهجه
 امکان ندر . فیناوو آریاسنک Non più andrai بری ،

خانه عودت زده خانجی لامبانی کتیردی ، آرتق کبجه اولدی .
 آلیف خاتون نکش ، اودانک بر طرفه یاتاغی یاپش ، اوزرنده اوطو-
 ریور . یاری نرمه اوطو واجنز ، کوشده دوران بر آیاغی
 قیریق اسکمه بیله اوقادار پیسکه .. نهایت زده آلیف خاتون
 کبی . یاتاغزه اوطوریور و اولهجه یکمزی ییورز .

یاقندن باشقه چاره یوق .. یارین ایرکندن ینه یوله دوام
 ایده جکزر ...

نومر

به نوجی طرفدن کور بر سسله چیقاریلدی زمان ، هخنده کی
آرتیستلر واورکستره ک موسیقیشناسلری بر آنده یزلندن
قالقدیلر ؛ آقیشره قدرصدالری اورتعالی صارصدی : « براوو !
براوو ، مایسترو ! یاشا بویوک مزار ! » . .

بوظفرك اوستندن بش سنه داها کیدی ؛ صوك واك آغیر
بش دهاء و ضرورت سنه سی . . موزار آرتق اولمك اوزرده د:
پاناغه « روکیم ، نك نایم بار تیسینوخی کتیر تیر . تنی ایدر ،

ودوستلرندن اوچی کندینسه
رفاقت ایدرلر . فقط اثرک
اصل کندی حیاتی حلاصه
ایدن قسمی سوبله مکه خالی
قاللاز . کوزلرندن یاشیلر
دوکولور ، اکانله وقت بوله
مادینی شاه اثری انجیمه درماقتیر
بارمقلرندن قیایر ، دوشر .

خارق العاده جو حقلق
ساعتی ، آز سوردن ظفر
ساعتی ، عیله چی اولوم ساعتی :
ایشته ، لایموت « ژان -
فریوس - تومه - وولفناغ -
آمده موزار ، ک خیال
و خاطر می دائما بو اوج آن
وبو اوج منظره ایچنده کوز
اوکنه کایر .

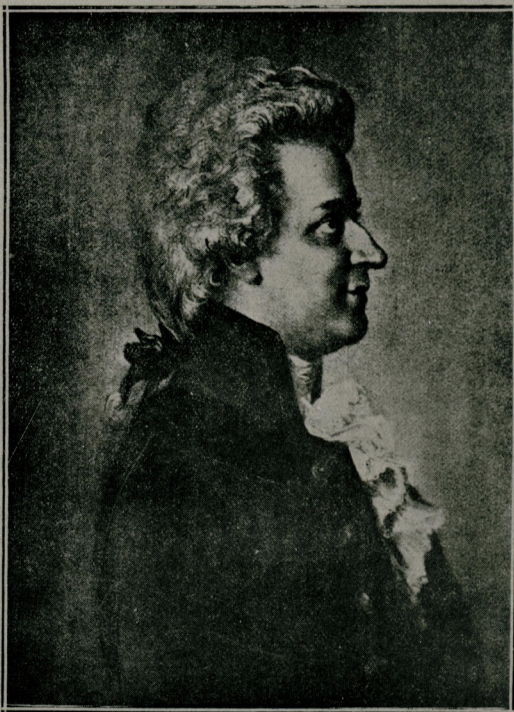
..

وولفناغ - ک مدلی « سو -

آب « ده واقع (آوغسبورخ) ده

یاشام شلردی ؛ جمله سی جلدی اصنافلری ایدی . اصل جدی
« داوید موزار ، (۱۶۲۰ - ۱۶۸۵) حقتده معلومات یوقدر .
برای تحصیل ساز بورغه کان پدرینک والده سی طرفندن اجدادی ده
معلوم دکلدیر . .

وولفناغ موزار ، ۲۷ کانون ثانی ۱۷۵۶ آتشیامی دوغدی .
آبلاسی ماری آتسا او آنده درت یاشنده بولونیوردی .
بویوک صنعتکارلرک شرعتله انکشاف بولمسنده عامل اولمش

موزار

بعضی تصادفک موجودیتنه اینانیملیدر . ایشته ، موزارده ،
موسیقیشناس باباسنک یاننده اوقادار مکمل ونشثلی بر موسیقی
محیطی ایچنده ، یعنی آوستریانک « سازبورخ » شهرنده دنیا به
کلیکله ایکی بولونماز تصادفایله بردن قارشیلانمشدی . . موسیقی
استعدادی توارث ایتمه ین کیمسه موسیقیشناس اوله ماز . شهه سز
هر استعدادلی ابون موسیقی مسلکندن دکلدیر ؛ حتی موسیقی ایله ده
اوغراشاز ؛ فقط موسیقی بی سوده ، روحی ایله اولمك آردسنده

بر انجذاب واردر : ایشته

بوده بر موسیقی استعدادی در .

باخک ، یالکیز استعدادله تمیز

ایدهن بر ابونک اوغلی دکله

جدیجده موسیقیشناس بر سسله

منسوبیتی بیلدیرمکز حالده ،

اونک بیه بو اعتبارله موزار

قادر بختیار اوله مدینتی قبوله

بحرورز . چونکه ، هم پک

کوجو ککن ابونک نظار -

تندن محروم قالمشدر ؛ همده ،

نهدری ، نه ده فردده سی موزارک

باباسی له بو بولد قدار مقتدر

براستاد و به داغوغ دکلدردی .

موزار ایله هنده لک حیاتلری

آردسنده ده نه بویوک مبدأ

ومتها تضادلری واردر :

هه ندهل ، باباسنک مستبد الله

دوغار ، فقط عمر طبیعی سی

مسلکتنک شرفلی کونلری

ایچنده اکال ایدر . . حالبوکه ، موزار ؛ ؟ . اوقادار مسعود

برصنت کنجلیکی ؛ فقط ، نتیجه . . صنعتکارک معیشت استقبالی

حقتده وضع ایدنک ایسته نن نظریله رده یالانجیدر ؛ بو بر طالع

مشله سیدر . .

موزار مزک پدری له او بولد موزارک برای تحصیل ساز بورغه

کلیکندن بحث ایشده ک . دارالفنونده حقوق تحصیلی بیتیردیکی

کی ، موسیقی ، ادبی و فکری معلومانخده زمانتک معتبر صنعتکارلرندن

بری کجه چك درجه ده يوكسه لندی . هر نوع دن اثرلر يازدی .
موسیقیسی . روح اعتباريله ضعیفدر . فقط ایشچك اعتباريله
يوكسكدور . باخلاصه ميدانه كتهردیكي بر كان مه تودی هر طرفه
تقدیر قازاندی : آلمانك كان ورتوواژنی عالنده خدمت
كوردی . له او پولده متعدد آلتلری مكملاً چالاردی . نهایت ،
ساز بورغده لك يوكسك قاپل مایسترولق ومه ترك وظیفه لرینی
یاپدی . بو ذاك موسیقی حیاتی اوزرنده فضله توقف ایتمه یوز :
خلاصه ، او ، موزاری بر آن اول موزار یاه حق بوتون اقتداولری
حازدی . زوجیه سی ایله چوق مسعود بر عالمه حیاتی کچیریوردی .
موزارك آتشمی « آند .

ماری بهرتل « حفته
فضله معلومات یوقدر :
پدر ووالده سنك عالمه
لرینی تشکیل ایدن
بهرتل و آلمان فامیلد
لری حفته ده تاریخ
سكوت ایدر آتناماری
ساز بورغلی در .

موزارك استعداد
لرینی تمیه ایدن کرچه
له او پولدر . فقط ،

موزار چوق ایکن

داهی ، پدربدن چالشقالتی ، وظیفه شناسلق کی مزیتلرندن
باشقه حس واجبه لك نامه هیچ برشی توارث ایتمه مشدر . بو
اعتبارلرله آتشمه چك مشدر : نشلی مزاجی ، خیال قدوخی ،
بعضاً مفراط شكلدره كندی کی كوستن نكته چككنی هب آتشمندن
آشدر . شوخالده ، موزار ، آریتست قانی ، ایتالیان آلپرینك
اتكلرنده واقع و اوتار بخلرده انجه ایتالیان كوتورونی دیگر
كوتورلره ترجیح ایدن ساز بورغك حساس نسلنه مدیوندر .
ماوی كوزلرینی موسیقی ایچنده دنیا به آجان موزارك
موسیقیه قارشى دویدینی ایلك انهما كرنه حیرته شایان تظاهراه
صحنه اولمشدر . بتون بیوغرافك اعتقادیندکی ، مشهور و قطعاً
موتوق حکایه لره انسانك ایلک او قویوشده ایتامیه جی کلیر . محترم
قاره ، ماوی كوزلری ذكایله پارلایان ، صاری قیور جق صاحبی ،
بیاض ، پنه یاناقی ، طومبول ، هنوز اوج یاشنده بر چوق
تصور ایدیکز : ایشه بو چوق موسیقی ایچون جیلدیران مینی

مینی موزاردور . اوت ، تمام اوج یاشنده ایکن آبلاسنك پیانو
چالیشنی یصفقاندی . كندی كندی پیانو نك یاشنه کیچور ، ساعترجه
تیه رسی آقورلر آرامقله اوغراشوردی : طاقی قونسوانسلر
بولدجه نشئه له نیور ، قهقهه لر آتوردی . نغمه لر اورماننده
دولاشان سرسری بر بلبل کی . . . دوت یاشنده ایکن ، ایشندیکی
بر بارچنك باشلیجه لرلینی چیقاره بیلیمك باشلامشدی . خارق .
العاده حافظه سنك ایلك تظاهراتی ایشه بولدجه كندی کی كوستردی .
اوحافظه ، كه ، ایلده بعضی اوپرا پردلرینك تكملانی ، (دون
ژوآن) ك اووه رتوری کی جسمیم بارچملری كغده ضبط ایتدن
قافاسندن یازمیه یامسنى تأمین ایتشدر . علاقهنك بودوجه سنی
كورن پدر ، قیزی کی او كاده پیانودرسی ویرمكه باشلادی .
موزار یارامازدی ، بوتون کون اوپونله وقت کچیردی .
حساسدی ده : كندی ایله براز مشغول اولانلره « بی چوق
سویورمیسك ؟ » دییه صورار ، « خار ! » دینلیرسه دوداغی
یوگولور ، كوزلرندن یاشلر آقاردی . پیانو درسته باشلادقن
صوكر اوپوندن قسماً واز كچدی ، بلا اعتراض چالیشوردی .
فقط ، اوینار كرنده عقلمده هب موسیقی دولاشیوردی . بر
اودادن اور اودایه اوپونچاقلرینی كوتوروركن بر ماوش بارچیه سی
میریلداتیر ، اصول وورر ، یناقلرینی شیشیره لك بوری قلدی
یباردی . فقط ، اونوتمايلم كه ، بوری یی هیچ سومزدی .
شكلندن بینه اودی قوباردی : اوزاقدن كوسترلیسه ، باشی
چینگلرلر آرمسند كوشه دن كوشه یه صافلاردی . بابایی برکون
آلشدریمته تشبیه ایتدی . فقط بکزی لیون کی اولدینگی
كورنجه قورقدی ، واز كچدی . . .

شاهتیر اسمنده کی ترونه ییچی ، له او پولدك عزیز آرقداشی ،
چوق ای قلی ، دوغری سوزلی بر موسیقیشناسدی . موزاری
كندی اولادی کی سوییوردی . موزارده اونی سوردی .
ایشه بو ذات مکتوبلرنده موزارك چوقچاقی حفته بر خیلی
معلومات بیراقشدر . . .

موزارك هر شیدن فضله یار آتمق اشتیاقی واردی . هنوز
دوت یاشنده ایکن بر کون پدر ایله شاهتیر كندی سنی یازمقله
مشغول بولدیله .
له او پولد :

— نه یاپیورسك ، اوراده ؟ دییه سوردی .

آنا بابا کونی

اورتماق شمر کبی ،
کم بورانک صاحی ؟
کیملرک دوکونی وار ؟
کونش باطان بر باریق ،
شوقب قیزیل افقه باق !
آنا بابا کونی وار . . .

عجب فاضل

دبکر برکونده، موزارک اوندده شيفره ايديلان بر تريوده شاهتەر اينکنجي کان يار تيسي جالارکن ، وولغا نغ کوجوک کانيله آرقاسنه کشمش اونسکه برابر چلق ايستمه شدي . هنوز کان درسي آلديني ايچون ، له اوپولد ، اورتمه بر قاريشيقل چيقاچندن قورقدي ، جدي آدمک ذوقک بر جوجق اکنجه سي ايله اخلا اولوماسنه ميدان ويرمکم ايستمه دي . فقط ، سرتلکه مانع اولوشده حساس چوجفک کوجنه کيتدي ، کوزلرندن صيچاق ياشلر دوکولدي ، بيجاره پدري پشان ايندي :

— اوطور اورايه ، مادامک ايستمه يورسک چال ، اما او قادر يواش که سسني کيسه دوعاسين .

تريو باشلار باشلاماز شاهتەر خيتر ايجنده قلدي ، وجودينک لزوم سزافي آکلادی . بر گله بيله سويله مەدن کاني يواشجه يره بيراقدي ، خارق الماده جوجق موفيقته پارچەنک صوکنه وادي . بو ايشه مسعود پدريده شاشدي .

وولغا نغ تيريك اينديلر . قولوقل قياردي : « بر نجي کان يار تيسي ده عني سهولته جالارم ! » ديدی . تجربه اينديلر : آره صره طاقلديني مشكلردن آهنکه خلل کتيرمدن قورتولوشی آيري بر موفيت تشکيل ايديووردی .

بغال زاده

۵ مارث ۱۹۱۶

محمود راعب

— بر قاروسنه قونسرتوسي يازيوورم .

— کوستەر باقميم .

— هنوز ييتمدي که .

— کوستەر ، جانم : کوزل برشي اوله حق ، غالبا . .

له اوپولد ، کاغدی آلدی ، شاهتەر کوستردی . پورتملر ، مرکب لکلری ايجنده اون آتليق نوطلرله دولديرلشدي . چونکه قلم ، هر نوطه ايچون تا صابنه قادر مرکبه دالديرلشدي . ايکي آرقاداش کولمکدن بايلديلر . فقط ، بر آنده له اوپولد جديبلشدي ، جهره سي دکيشدي ، کوزلرند سونج ياشلری طوبلاندی . کوجوک قاريشيق يازيلری آراسته دوغان دها ، ضيا سنک ايزني کورمشدی :

— جانم ، باق ، شاهتەر ! حقيقت ، نه قادرده آجيق وودغرو يازلش ! ، جوجفه ده کوله رک : اعلا اما ، بونلر حالنه . مازکه ياوروم ، ديدی (يازديني موسيقينک چالشي حقيقتاً جوق کوجدی) . .

موزار ، بر آز محزون :

— اوت اما ، بور قونسرتودکلي ؟ همده . . بر قونسرتوني ، بر قونسرتوني چالايلمک ايچون اولو چاليشلي . . جواي ویردی . موزارک درت ، بش ياشلرند ايکن يازديني بش دانه ميني ميني پارچه آلان موزار موزه سسند محفوظدر . نشر ايديلان صورتلری ، بسط ، قولای يازيلشلرينه رغماً ، ايجلرند ياشايان موزار روحی و موزار اسلوبنک ايلک اساسلری ايله انساني خيترلر ايجنده بيراقير .

باشقه برکونده شاهتەر جوجني کنديسنه هديه ايديلان ميني ميني بر کان ايله مشغول بولدی .

شاهتەري کورنجه :

— بوژور ، موسيو شاهتەر ، ديدی . سزک ترد ياي

کاتکيز (Ihre Buttergeige) نه عالمده ؟ (طنتک طاتيلاني دولاييسيله شاهتەرک کانه بو اسمي ويرمشدی .) « فرقمده . ميکسر ، ديدی ، سزک کاتکيز ، اگر آلان کن کونسي حاليله دور يورسه چمکندن بر پردەنک سکزده بری قادر دها قالين آقوردلر . » له اوپولد ، چوجفک شايان حيرت حافظه سي و قولاغنک اينجه لکني بيلمه سنه رغماً ، برای تجربه شاهتەرک کاني کتيردي . کوردلرکه ، سکزده بر عددی واقعا جوجقه بر مقباس اولقله برابر ، آقورد براز دها قاليندر . .